

De Zeshonderd

Florianne van Puijbroek is eigenaresse van landgoed 'De Zeshonderd' in Arendonk. Jeroen van de Langenberg leidt het gelijknamige bedrijf.

Aantal koeien:	135
Melkquotum:	1.242.000 kg
Grond:	400 hectare
Personeel:	2,5 medewerkers
Uitvalspercentage kalveren:	4

Jeroen van de Langenberg en Florianne van Puijbroek

Sinaasappelschillen in het rantsoen

Volle melk via automaat

Klauwverzorging in eigen beheer

Kalveren krijgen onbeperkt krachtvoer

Jeroen van de Langenberg: 'Onze oude koeien hebben allemaal een brede voorhand'

Honderdtonners op een landgoed

Van hun koeien passeerden er drie recentelijk de grens van 100.000 kilo melk. Eigenaresse Florianne van Puijbroek geeft haar bedrijfsleider Jeroen van de Langenberg hiervoor de credits. Hij runt melkveebedrijf 'De Zeshonderd' in Arendonk met een frisse en vernieuwende geest.

tekst **Tijmen van Zessen**

Geen foto's van koeien, maar grote schilderijen aan de muur in de werk-kamer van Florianne van Puijbroek. De antieke kunstwerken zijn een hobby voor de eigenaresse van het niet-alledaagse melkveebedrijf 'De Zeshonderd' in Arendonk. Een niet-alledaags bedrijf omdat het onderdeel is van een vierhonderd hectare groot landgoed, dat sinds 1919 in bezit is van de familie Van Puijbroek. 'Vroeger was de melkproductie hier niet hoog', zegt Van Puijbroek (62), terwijl haar bediende koffie schenkt uit een zilveren koffiepote. 'Tot 1996 liepen hier tweehonderd mrij-koeien die in totaal net zoveel produceerden als de huidige 135 dieren. De oude stal was bouwvallig. Ik moest kiezen: of stoppen, of investeren.'

Wedstrijdje poot bekappen

Florianne van Puijbroek koos voor investeren en stelde een nieuwe bedrijfsleider aan: de Nederlander Frans van de

Langenberg. Hij ontwierp een ruime stal die was opgezet om de productie van een miljoen kilo melk met zo min mogelijk personeel aan te kunnen. Het gebouw is overzichtelijk, de looplijnen zijn kort. In oktober 1997 werd de nieuwe stal in gebruik genomen en kwam Van de Langenbergs zoon Jeroen (35) aan het roer van De Zeshonderd. 'We zetten het werk hier rond met tweeënhalve man personeel en willen arbeidspieken zo veel mogelijk voorkomen. Het kost te veel als vreemde arbeid het werk rondzet.' Bij een leeftijd van vijf jaar ligt het ro-lend jaargemiddelde op 9200 kg melk met 4,30% vet en 3,48% eiwit. Het ver-vangingspercentage schommelt tussen de 20 en 25 en binnenkort staan er drie koeien in de schijnwerpers omdat ze de grens van 100.000 kilo melk zijn gepas-seerd: Aafke 54 (v. Bookie), Honda (v. Eta-zon Bluff) en Bintje (v. Corinto). Een verklaring voor de prestatie heeft

Van de Langenberg niet direct. 'We ma-ken er soms een wedstrijdje van wie het eerst een kreupel koe ontdekt en de poot omhoog draait om te bekappen. Die teamgeest werkt goed; er is al in geen drie jaar een klauwverzorgger geweest.'

Sinaasappelschillen

Het gemengde rantsoen bestaat uit 22 kilo snijmais, 11 kilo graskuil, 0,3 kilo weidehooi, 3 kilo raap/sojamix, 3 kilo bostel, 0,5 kilo luzerne, 1 kilo tarwe, 4,5 kilo pulp en 5 kilo sinaasappelschillen. 'De sinaasappelschillen voer ik om het ureum omlaag te brengen. Na het gebruik van vloeibare kunstmest steeg de onbestendi-geiwitbalans in het rantsoen, waardoor het ureumgetal van de melk opliep van 15 naar 30. Bij dat niveau is het verlies aan eiwit te groot. Met sinaasappelschillen zakte het ureum direct acht punten. De koeien vechten erom, de schillen heb-ben duidelijk een positief effect op de smaak en de opname van het rantsoen.' Van de Langenberg kiest er niet voor om te stoppen met vloeibare kunstmest. 'Met vloeibare kunstmest is de benutting per kilo stikstof hoger, je kunt preciezer toe-dienen. Het voordeel ten opzichte van kas kan op dit bedrijf oplopen tot tienduizend euro, omdat we voor dezelfde groei min-der stikstof toedienen. We doen niet mee met derogatie en dan is de toegestane stikstofgift beperkt.'

Inclusief de enkelvoudige grondstoffen in het gemengde rantsoen voert Van de Langenberg 25 tot 30 kilo krachtvoer per 100 kilo melk. Per kilo melk kost dit voer hem vijf tot zes eurocent. 'Ik voer een rantsoen voor een productie die past bij onze koeien. Wie te extreem voert of fokt op productie krijgt vroeg of laat het dek-sel op zijn neus. Daarom heb ik nooit hoge melkstieren ingezet.'

Uitval van vier procent

Ook in de fokkerij zoekt Van de Langenberg naar een koe die produceert zoals dat past in zijn bedrijfsvoering. 'Een veehou-

der kan in zijn loopbaan maar één keer een keuze maken wat fokrichting betreft. Doordat het effect van fokkerij pas merkbaar is op de lange termijn, is er geen tijd om telkens van richting te veranderen. Mijn ideale koe stopt bij een hoogte van 1,50 meter. Liever een koe van 1,50 meter die 80 centimeter breed is dan een van 1,55 meter die 70 centimeter breed is. Als ik onze oude koeien analyseer, hebben ze allemaal een brede voorhand. Dat is van belang om een oude koe te fokken.' De bedrijfsleider zoekt zijn stieren op basis van het triple A-systeem en benut sperma van Taco, Kian, Mr Samuelo, Rudolph, Savard, Bolivia, Hole in One, Scooby Duu, Ramos, Dolman en Buckman.

Het kroost van deze stieren verblijft in een frisse, ruim opgezette jongveestal, met een door Van de Langenberg geïm-proviseerd afdakje. 'We kwamen erachter dat de kalfjes zich onvoldoende warm hielden. Je ziet het: ze liggen er allemaal onder. Met bedompt weer is het trou-wens precies omgekeerd.' De kalveren hebben een mooie glans, de uitval is laag, slechts vier procent inclusief dood-geboorten. Ze krijgen een mengsel van volle melk en melkpoeder uit de drink-automaat. 'We wilden ook melk die bo-ven het quotum geleverd wordt aan de kalveren blijven voeren. De automaat warmt de melk op en mengt die met ze-ventig tot tachtig procent poedermelk.

Kalveren krijgen altijd melk van dezelf-de samenstelling. Zeker hier, waar meer-dere personen de kalveren voeren, is een automaat zinvol.' Opmerkelijk is dat de automaat ook het antibioticum Trima-sin door de melk mengt. Van de Langen-berg: 'Dat geeft de kalveren net even meer weerstand om de eerste dagen te overbruggen.' Ondanks de roerige tijden in de melkvee-houderij denkt Florianne van Puijbroek nog niet aan stoppen. 'Toen ik er-voor koos om te investeren in een nieuwe stal dacht iedereen dat ik gek was. Ik was al bijna vijftig. Maar het saldo per hectare is hier, op deze gronden, het hoogst met melkvee.' |

Melkveebedrijf 'De Zeshonderd' huldigde onlangs de honderdtonners Bintje (v. Corinto), Honda (v. Etazon Bluff) en Aafke 54 (v. Bookie)

